

тного засобу, або втечі ув'язнених під варту з транспортного засобу під час його руху [6].

Проаналізувавши ряд законодавчих актів інших країн світу, можна зробити висновок, що правове регулювання застосування вогнепальної зброї без попередження у вищезазначених країнах допускається лише за наявності виключних фактичних підстав. Як ми вже побачили, ця норма зовсім не новела. Так, нова правоохоронна система України побудована на основі досвіду країн як східного, так і західного регіону Європи та Азії.

Важливо зазначити, що внесення змін до нормативно-правового регулювання застосування поліцейськими вогнепальної зброї без попередження відіграє важливу роль у процесі проведення антитерористичної операції на сході України та у забезпеченні громадської безпеки у країні загалом. Адже діяльність Національної поліції України безпосередньо спрямована на забезпечення захисту прав на життя, свободу та особисту недоторканність громадян, гарантованих Загальною декларацією прав людини [1].

1. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 року // http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015.

2. Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII «Про Національну поліцію» // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.

3. Закон України від 20.12.1990 № 565-XII «Про міліцію» // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/565-12> (втратив чинність).

4. Закон Грузії от 4 октября 2013 года № 1 444-Іс «О полиции» (аутентичный перевод) // <https://matsne.gov.ge/ru/document/download/2047533/1/ru/pdf>.

5. Закон Азербайджанской Республики от 28 октября 1999 года № 727-ІГ «О полиции» (аутентичный перевод) // <http://mia.gov.az/index.php?ru/content/29343/>.

6. Закон Латвийской Республики от 4 июня 1991 года «О полиции» // <https://likumi.lv/doc.php?id=67957>.

Романов Максим Юрійович
курсант факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування ДДУВС

Науковий керівник –
доцент кафедри тактико-спеціальної
підготовки, к.ю.н., доц. **Казначеев Д.Г.**

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

Актуальність теми обумовлена, насамперед, визнанням на конституційному рівні людини, її життя і здоров'я, честі і гідності, недоторканості і безпеки найвищою соціальною цінністю та визначення головним обов'язком держави утвердження і забезпечення її прав [1].

Такі положення основного закону мають дуже широкий спектр, але в да-

них міркуваннях автор пропонує звернути увагу на протидію організованій злочинності як одного з основних елементів на шляху до її подолання, а самою собою її подолання – запорукою становлення в Україні правової державності.

Злочинність – одна із стародавніх форм соціального буття, яка існує, незважаючи на пекуче бажання переважної частини людства позбутися її. Це складне соціальне явище, причини й умови якого пов'язані як із генетичними схильностями людей до відхиленої, у тому числі злочинної поведінки, так і з пороками та недосконалістю самого суспільства і ступенем його здатності формувати законослухняну людину [2, с. 12].

Разом із цим, організована злочинність носить характер колективності вище вказаних проявів, тобто, таким чином організованою злочинністю - є соціальною поведінкою, що спрямована на вчинення протиправних для конкретного суспільства діянь та яка носить колективних характер.

Організовану злочинність, наявну нині в Україні, поділяють на два види: загальнокримінальна й господарсько-економічна. Вони пов'язані з кримінальною професійною діяльністю та є найвищою формою її розвитку. Професійна злочинність, маючи високий ступінь громадської небезпеки як форма соціальної патології, прогресує у своїй кримінальній діяльності та є постійним заняттям й основним джерелом існування осіб, які її здійснюють [3].

Разом із тим, розглядаючи міжнародний досвід у сфері боротьби з організованою злочинністю, належить приділити достатню увагу і міжнародній нормативно-правовій базі з відповідного питання.

Так, у статті 28 Конвенції ООН проти транснаціональної організованої злочинності звертається увага держав-учасниць на важливість розширення аналітичних знань щодо організованої злочинної діяльності та обміну висновками між собою і через посередництво міжнародних і регіональних організацій [4]

Звертаючись до законодавства окремих країн, що є більш прогресивними у боротьбі з організованою злочинністю належить звернутись до нормативно-правового регулювання відповідного питання.

Наприклад, в італійському законодавстві відсутнє визначення поняття «організована злочинність». Однак існують законодавчі норми, котрі визначають різні організаційні форми злочинних об'єднань, а також злочинну поведінку, тим чи іншим чином пов'язану з діяльністю кримінальних організацій, які становлять основу організованої злочинності.

«Надзвичайне законодавство» - так названо систему норм, що забезпечує нормативно-правову регламентацію у сфері протидії організованій злочинності та тероризму у відповідній країні. Серед головних

нормативних актів, на підставі яких здійснюється протидія організованій злочинності, слід назвати такі: Закон від 2 грудня 1956 р. № 1423 «Про превентивні заходи щодо осіб, небезпечних для безпеки і суспільної моралі», Закон від 31 травня 1965 р. № 575 «Про заходи проти мафії» [5].

Таким чином, належить зауважити, про ефективність вказаних нормативних актів, оскільки не зважаючи на більш як 50-ти річний термін їх функці-

онування Італія, все ще залишається однією із країн, що найбільш ефективно борються з організованою злочинністю.

Також, належить зауважити, на позитивному досвіді Сполучених Штатів Америки, який полягає у методі загальнонаціонального планування. Зокрема, у 1970 р. Конгрес США прийняв Закон про контроль за організованою злочинністю, який передбачає низку законодавчих і профілактичних заходів щодо запобігання злочинам, що підлягають федеральній юрисдикції. У США також розширюється залучення громадян у профілактичну роботу, де існує інститут добровільних помічників поліції [6].

Зважаючи на євроінтеграційні намагання України, належить також звернути увагу на структуру інституцій, що покликані боротися із організованою злочинністю. Їх ієрархію, зокрема, у своїх працях зазначає А. Ключко. Серед цих інституцій, наприклад: Генеральна Асамблея, Рада Безпеки, Секретаріат (сектор) з попередження злочинності й кримінального правосуддя, Економічна й Соціальна Рада, Міжнародний Суд, Комісія з попередження злочинності й кримінального правосуддя (створена в 1991 р. на базі Комітету з попередження злочинності й боротьби з нею), регіональні дослідницькі інститути й центри ООН тощо. Внесок у протидію злочинності здійснюють і міжнародні неурядові організації: Міжнародна асоціація кримінального права; Міжнародна кримінологічна асоціація та ін. Особливе місце відведено Міжнародній організації кримінальної поліції (Інтерпол).

Отже, на підставі проаналізованих нормативно-правових актів міжнародного гатунку та національного законодавства деяких зарубіжних країн, як європейського так і заокеанського регіону, належить дійти висновку про те, що законодавче забезпечення протидії злочинності в Україні, знаходить на не достатньому рівні і потребує розробки більш глобальних та комплексним програм з боротьби та попередження такого виду злочинності, яка в свою чергу є соціальним явищем та носить надзвичайно небезпечний характер, свого часу ще Г. Гегель указував, що хороші закони ведуть до процвітання держави [7].

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 2-го скликання від 28.06.1996 р.// Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30.

2. Запобігання злочинності (теорія і практика): навч. посіб. / Голіна В.В. – Х.: Нац. юрид. акад. України, 2011. – 120 с.

3. Бусол О.Ю. Детермінація організованої злочинності: кримінологічний аспект// О.Ю. Бусол – [електронний ресурс] – режим доступу: <http://www.pravoznavec.com.ua/period/article/6705/%C1>

4. Збірник міжнародних договорів України про правову допомогу у кримінальних справах. Багатосторонні договори. – К.: Фенікс, 2006. – 800 с.

5. Лунеев В. В. Опыт борьбы с организованной и коррупционной преступностью в Италии / В. В. Лунеев // Организованная преступность, терроризм и коррупция : криминал. ежекв. альм. – М., 2003. – Вып. 1. – С. 86-87.

6. Ключко, А.М. Досвід зарубіжних країн у сфері боротьби зі злочинністю [Текст] / А.М. Ключко // Європейські перспективи. – Київ, 2012. – № 3. – Ч.2. – С. 132-135.

7. Гегель Г. Философия права / Пер. с нем.; Ред. и сост. Д.А. Керимов и В.С. Нерсесянц – М.; Мысль, 1990. – с. 368.